

Het ware vasten ziet er anders uit dan een wijntje laten staan

Veertig dagen lang geen koffie. Of geen facebook. Of Netflix. Geen chocolade, of alcohol. De veertigdagentijd is al een heel eind op streek. In die periode van aswoensdag tot Pasen - waarbij de zondagen niet meetellen - ontzeggen gelovigen zich kleine geneugten of proberen zich te ontworstelen aan kleine verslavingen. Het maakt ruimte voor bezinning, op het leven, maar vooral op het lijden van Christus. 'Het is een vorm van discipelschap die tijdens het vasten sterker gevoeld wordt', schrijft de Amsterdamse predikant Margrietha Reinders in De Linker Wang, een uitgave van de gelijknamige religiewerkgroep van GroenLinks.

Toch is Reinders niet onverdeelde positief over al dat vasten. 'Misschien komt dat doordat de context van een leven dat gekenmerkt wordt door grote voorrechten. [...] Terwijl de wereldbevolking in een razend tempo stijgt, wordt de aarde op dit moment al overvraagd. Ook door ons, mensen die in de vastentijd geen koffie meer drinken of een wijntje laten staan; want in werkelijkheid ontzeggen we onszelf niets.'

Het ware vasten, zegt Reinders, ziet er daarom heel anders uit: 'De profeten zeiden het al: de onderdrukten bevrijden, de hongerigen voeden, voor de armen zorgen en de naakten kleden. Dit ware vasten gaat dus over een volledig andere manier van leven waarin solidariteit met mensen maatgevend is. Een vasten, dat echt in eigen vlees snijdt... Misschien dat we dan ook echt Pasen vieren, het feest van opstanding en toekomst.'

Het werk dat Folly Hemrica doet, komt daar flink in de buurt. Hemrica is straatpredikant in Leiden. 'Ik zou mijn functie omschrijven als: mensen helpen om het leven uit te houden', vertelt ze in AdRem,

remonstrants maandblad. In dat werk komt ze veel in aanraking met daklozen en verslaafden. 'De kern van hun geloof is de hoop dat ze bij God terecht kunnen, wat ze ook in hun leven hebben uitgevreten.' Haar werk heeft alles te maken met woorden van Jezus. 'Ik ben onder de indruk van de totale identificatie van Jezus met de mensen aan de onderkant.'

Over vasten gaat het ook in idA, maandblad van Doopsgezind Amsterdam. Essemie van Dunné schrijft daar dat een tijdje vasten er voor kan zorgen dat je ná Pasen meer kunt genieten van waar je jezelf vóór Pasen van onthield. Maar genieten, in een bredere zin, schrijft Van Dunné, kan ook levenszin betekenen: 'Misschien niet altijd zin in het leven, maar bij tijd en wijle de zin van het leven aanvoelen. Van je eigen leven. Dat je weet waar het heen gaat.'

Van Dunné verwijst naar Mozes, die het volk Israël uit Egypte wegleidde, veertig jaar met dat volk door de woestijn trok, totdat het volk op de drempel van het beloofde land was aangekomen. Mozes, zo vertelde God hem, mocht dat beloofde land niet binnentreden. Wrokkig maakt Mozes dat niet, schrijft Van Dunné. Hij wist waar het heenging en vertrouwde op God.

Van Dunné haalt een gesprek aan tussen de Zuid-Afrikaanse predikant Beyers Naudée en theologe Dorothee Sölle. Beyers Naudé, ooit voorstander van apartheid, totdat er bij een vreedzame demonstratie tientallen zwarte Zuid-Afrikanen werden doodgeschoten, vroeg ooit aan Sölle: 'Vind je in jezelf de kracht om alles te doorstaan wat er op je af zal komen aan teleurstelling, aan afwijzing, aan miskenning... misschien zie je er je hele leven naar uit en zul je toch geen deel hebben aan de overwinning van de waarheid, waar je voor staat?' Sölle

verwees in haar antwoord naar een vriend die haar vertelde over de bouw van middeleeuwse kathedralen, die soms eeuwen konden duren. 'Deze vriend zei mij toen: moet je horen, Dorothee, wij bouwen een kathedraal van vrede, maar misschien zullen wij die ook niet zien. We zullen sterven vóórdat die voltooid is. En toch gaan we door met hem te bouwen, ook al zullen we nooit in dat gebouw wonen.'